

Iň ýaş türkmen ýazyjysy: Edgü Köprüli

Category: Edebi makalalar, Goşgular, Hekaýalar, Kitapcy, Söhbetdeşlik, Türkmen dili
написано kitapcy | 22 январа, 2025
Iň ýaş türkmen ýazyjysy: Edgü Köprüli IŇ ÝAŞ TÜRKMEN ÝAZYJYSY:
EDGÜ KÖPRÜLI

■ Yrak türkmenleriniň «Gardaşlyk» žurnaly bilen yrakly ýaş türkmen ýazyjysy Edgü Köprüliniň söhbetdeşligi

«Kardaşlyk» žurnaly: – Hormatly ýazyjy, turuwbaşdan «Kardaşlyk» žurnalynda çykan ilkinji eserleriňiz bilen okyjylarymyz gyzyklanýar. Edgü Köprüli diýen awtoryň adyny eşidenler üçin özüňizi gysgaça tanadaýsaňyz?

Edgü Köprüli – Hakyky adym Ilaf Talal Hasan. 2000-nji ýylyň 25-nji fewralynda Altynköprüde dünýä indim we häzirem şol ýerde ýaşaýaryn. Liseýde ikinji synpa çenli Akarsu gyzlar liseýinde okadym. Soňky synpy bolsa Kerkugyň Baryş gyzlar liseýinde okap ýörün. «Gardaşlykda» çap edilen ilkinji hekaýalarymda Edgü tahallusyny ulanmagymyň sebäbi okyjylaryň ünsüni çekmek üçindi.

– Ýaşıňyza seredende türk dilini bilşiňiz ýakynlaryňyza görä has gowy. Türk dilini haçan öwrendiňiz? Bu hususda türkmen mekdepleriniň täsiri boldumy?

– Türkçäni öwrenmegimde türkmen mekdepleriniň täsiri bar, elbetde. Emma türkçäni gowy özleşdirmekde kynlyk bilen tapylan birnäçe kitaplaryň, internet sahypalaryndan okalan edebi makalalaryň goşgularyň, birnäçe türkçe kinofilmleriň we aýdymalaryň täsiri has uly.

– Çeper edebiýat, döredijilik bilen nähili gyzyklanyp başladyňyz, nämelerden täsirlendiňiz?

– Kitaplara çagalygymdan bäri, ejemiň kitaba bolan ýakynlygy sebäpli ýakyn durýan. Başlangyç mekdepde 4-nji synpda okap ýörkäm türk ýazyjysy Omar Seýfetdiniň kitaplaryny okapdym, bu bolsa meniň kitaba bolan söýgümi hasam artdyrdy. Şeýdibem men çeper edebiýata ymykly göwün berdim. Şeýle-de men dokuz ýaşymdan başlap, hekaýalardyr senariýalar we soňrak roman ýazmaga başladym.

– Sizi ugrukdyran mugallymyňyz barmy?

– Geçen ýyl edebiýat mugallymyma ýazýan zatlarym barada aýdanymda, ol okap görjekdigini aýtdy. Eger ýazýan zatlarymdan derek çyksa gazet-žurnallara ýüz tutmagymyň gerekdigini aýtdy. Birnäçe aý mundan öň professor Suphi Sagatçy bilen tanyşdym. Olar maňa ýazyjylyk karýeramda ýol görkezdiler we meniň gelejekde has gowy ýazyjy bolup ýetişmegim üçin uly tagallalar etdiler.

– Edebiýat žanrlarynyň haýsylaryna has köp üns berýärsiňiz? Haýsy edbei žanrlary gowy görýärsiňiz?

– Edebiýat žanrlaryndan roman, makala, ýol ýazgylary, drama eserleri, dessan, goşgy, ýatlama we felýeton has köp ünsümi çekýär. Iň halaýan edebi žanrym bolsa halk hekaýatlarydyr.

– Türk we Türkmen ýazyjylaryndan haýsylarynyň eserlerini okadaňyz?

– Suphi Sagatçy, Omar Seýfetdin we Hüseýin Nihal Atsyzyň birnäçe ajaýyp eserlerini okadym. Olaryň arasynda maňa has ýaranlary Suphi Sagatçynyň we Omar Seýfetdiniň gysga hekaýalary boldy. Hususanam Nihal Atsyzyň «Ruh adam» atly eseriniň meniň üçin ýeri has aýratyndyr.

– Deň-duşlaryňyzyň arasynda siziň ýaly çeper edebiýata göwün berenler barmy?

– Deň-duşlarymyň arasynda çeper edebiýat bilen gyzyklanýan ýok diýen ýaly. Meniň çeper edebiýata göwün berenligim sebäpli,

üstümden gülenler az bolmady. Ýöne bu ýagdaý diňe meniň has köp ýazmagyma we öz arzuwlaýan dünýämi kämilleşdirmegime getirdi.

– Türkçe, türkmençe bilim almak, türkçe kitap okamak boýunça Yrakda kynçylyk barmy?

– Türkçe, türkmençe bilim almak Yrakda iň uly çözülmese kyn mesele, şertler pes. Hususanam mekdepleese gepleşik dilimize, ýazuw diline we grammatika ýeterlik üns berilmeýändigini sebäpli, Yrakda türkmen dilinde bilim almak barha kynlaşýar. Türkmençe kitaplary tapmak garagörgi. Soňky wagtlar açylan bir-iki sany kitaphana jem türkmen dilindäki kitaplara bolan mätäçligimizi ortadan aýyrmakdan ejiz gelýär.

– Türkiýe we türk dili barada nämeler aýdyp biljek? Bu babatda hem Türkiýä, hem Türkmenelä (Türkmeneli – Türkmenili, Yrak türkmenleriniň ýaşaýan welaýaty -t.b.) aýtjak sözüňiz barmy?

– Doganlyk Türkiýä bolan söýgümüz uçursyzdyr. Türk dili ähli türk halklaryň edebiýat pudagynda ýolunyň birleşýän umumy dilidir. Şonuň üçin Türkmeneliň köp ýerinde türkmen ýaşlarynyň çeper edebiýat bilen has köp gyzyklanmaklary üçin türk dilinde bilim berilmeginiň ýola goýulmagy hökmany. Bu türk dilini bilmekden ötri, biziň ene dilini ýiteňkirläp barýan ýaşlarymyzyň türkmen diline täzeden dolanyp gelmekleri üçinem bahasyna ýetip bolmajak bähbitli işdir. Munuň üçin heniz türkçäni gowy bilmeýänleriň däl-de türk dilini suwara bilýän ýa-da Türkiýeden gelen mugallymlaryň okatmagy gerek.

– Gelejekde näme bolasyňyz gelýär. Bu babatda gysga ýa-da uzak wagtlaýyn meýilnamaňyz barmy?

– Gelejekde okyjylaryna peýda getiren uly ýazyjy bolup ýetişmegi arzuwlaýaryn. Şeýle-de meniň çagakam okasym gelip tapmadyk kitaplarymdan düzülen kiçeňräk kitaphana açasym gelýär. Bu kitaphanany Altynköpri posýologyndaky Akarsu gyzyklar liseýinde açyp, gelejekde döredijilik adamsy bolmak isleýän okuwçylar üçin türk we türkmen dilindäki dürli kitaplar bilen

üpjün etmek isleýärin.

– Size çäksiz minnetdarlyk bildirmek bilen, žurnalymyzyň şu sanynda siziň «Batbörek» («Kâğıtkuşu») hekaýaňyzy okyjylara hödürleýäris.

Yrak türkmenleriniň «Kardaşlyk» («Gardaşlyk») žurnalynyň 77-nji sany. Söhbetdeşlik